

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Brevis Institutio De Salvatri Poenitentia Peccatoris

Viexmont, Claude de

Coloniae Agr., 1725

VD18 1361598X

Cap. I. Quòd non dimittitur peccatum, nisi restituatur ablatum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50113](#)

INSTITUTIONIS PARAENETICAE AD POENITENTIAM

SECVNDA PARS,

DE

**RESTITUTIONE FACIENDA,
QVOD NON DIMITTITVR PEG-
CATVM, NISI RESTITVATVR
ABLATVM.**

CAPVT PRIMVM.

*De Resti-
tutione
facienda
à quolibet.*

Ecundo, non vis proximo sa-
tisfacere, nec alienum, quod
detines, restituere, dicisque;
quia diues sum & locupleta-
tus, & nullius egeo. R. Ne-
scis frater charissime, quia mi-
ser es, miserabilis & pauper, & cæcus & nudus.
Considera, quod si Deus in finali iudicio iis,
qui sua pauperibus non erogauerint, cum
tanta ira dicturus est: Discedite à me maledi-
cti in ignem æternum, qui paratus est diabolo
& angelis eius: esuriui, & non dedistis mihi
manducare: sitiui, & non dedistis mihi po-
tum:

*Judicij fi-
nalis sen-
tentia.*

*Matt. 25,
Luc. 10.*

INSTITVT. AD POENITENTIAM. 43

tum: hospes eram, & non collegistis me: nudus eram, & non operuistis me: infirmus eram & in carcere, & non visitastis me. Cum quanta putas ira dicturus est: Esuciui & sitiui, vos autem cibum & potum meum abstulistis: nudus eram, & si quid mihi supererat, detraхistis. De diuite illo epulone in Euangelio non legitur quod iniuste bona acquisierit, sed tantum quod immoderatè & infrauctuosè propriis usus fuerit: & tamen in gehennæ ignibus punitur. & guttam aquæ postulat, nec exauditur. Tu verò qui multa iniuste acquisisti, quo modo saluaberis? nonne plus illo damnaberis? hinc collige, quanta damnatione plectendus es, qui rapuisti aliena, si tanta animaduersione feriuntur, qui indiscretè tenuerunt sua, perpende, ad quam dura te obliget res raptæ, si illos tali subiicit pœnæ res propria non tradita: quid mereberis pro illata alteri iniuria, si tanta animaduersione digna est charitas, non impensa? Si damnandus est sui detentor, quam spem habeas alieni raptor? Si sterilitas in ignem mittitur, rapina quid merebitur? Si iudicium illi fiet sine misericordia, qui non fecerit misericordiam, quale tibi iudicium fiet, qui fecisti & rapinam? qui pauperibus aufers, quibus dare teneris, & qui de multorum spoliis unus tegeris? in cuius delicias fames transit pauperum, & unde illi esuriunt, tu saginas ventrem tuum? Oppressi pauperes ad Dominum clamant in te vindictam, quibus fortis & zelotes Dominus retribuet vltionem.

Vg.

Propria in
ſtudiosè
retinere ma-
lum.

Augustinus.
Si in ignem
mittitur, qui
non dedit
rem pro-
priam, vbi
putas mit-
tendus erit,
qui inuasit
rem alien-
nam? Si
cum Diabo-
lo ardet,
qui nudum
non vestiuit,
vbi putas
arturus est
qui expo-
liauit?

Aliena non
restituere
peſſimum
est.

August.
Remota iu-
ſtitia, quid
ſunt regna,
niſi magna
latrocinia?

Veniet, veniet Dominus, & non tardabit, & in tempore vindictæ disperdet te.

Anima est
valde pre-
tiosa.
Omnis ani-
ma aut
Christi
Sponsa, aut
diaboli ad-
ultera est.

Alienum
rapiens, per-
dit seipsum.

Esaiæ 33.
Morientes
omnia re-
linquimus.
Job. 20.

Corpori quidem tuo aut etiam amici tui si grauis quispiam morbus euenerit, eius in columitatem omnibus ferè tuis bonis velles redemisse: nunc verò tua ipsius anima in æternam damnationem corruit, & pro salute eius tantillum alieni quod detines non vis restituere? Verè te ipsum vili vendis, qui pro re aliena animam tuam perdis: non bene pro toto libertas venditur auro. Pecuniam pretiosiorēm facis quam te ipsum, cuius taxari non potest pretium. Christus semel pro peccatis nostris mortuus est, iustus pro iniustis: & pretiosiorem existimas pecuniarum congregacionem, quam in sanguine Christi animæ tuæ redemtionem? Dum enim alienum rapis, tunc à diabolo raperis, & quamdiu id detines, à diabolo detineris. Retines aurum, & perdis cælum: iniuste rem detines alienam, & iuste cælestem tuam amittis hæreditatem: iniustum quidem lucrum, sed iustum damnum: lucrum in arca, damnum in conscientia; pereat mundi lucrum, per quod fit animæ damnum. Quid tibi proderit, si vniuersum mundum lucraris, animæ verò tuæ detrimentum patiaris? quid proderit, si totum quod extra te est congregas, & hoc ipsum, quod es, damnas? Vx qui alios prædaris, nonne dum consummaturis prædationem, deprædaberis? diuitias quas deuorasti, euomes, & de ventre tuo extrahet eas Deus. Cùm in morte dormieris, nihil tecum auferes: aperies oculos tuos, & nihil in-

ue:

uenies. Nudus in mundum venisti, nudus de mundo recedes: diuitiae nec tecum sunt natæ, nec tecum sunt transituræ. Nam veluti dum diuitis cuiuspiam accumbis mensæ, multa vaſa aurea & argentea apponuntur, quorum tantummodo uſum habes: quæ ſi præ ſtūtia tua eſſe exiſtimares, & tecum auferre velles: id non permettereris, ſed forſitan ut fur in carcerem detruadereris. Ita & tu nihil in mundum intulisti, nec quidquam inde poteris auferre: inops natus eſt in hac vita, inops receſtes de hac vita. In mortis articulo, tua in tres partes diuidentur: corpus quod tam ſedulò curas, dabitur vermicibus: anima, de qua poſtrema tibi cura eſt, rapietur à dæmonibus: bona temporalia (quæ ex ſcelere & iniuſtitia congregas) relinquuntur hæredibus: aut ingratias, aut prodigis, qui laboribus tuis, imò iniuſtitia tua fruentur, & pro iis in gehennæ torquebere tormentis, dum ipſi interim erunt in voluptatum deliciis, hic tuis fruentur bonis, dum in inferno ſummis excrucibere malis: de adepta hæreditate tua gaudebunt, de qua iniuſtè acquiſita in æternum dolebiſ, hic ridebunt, illic interim ſlebiſ. Futuri tamen ſunt etiam illi in tormentis tibi conſortes, niſi ea, quæ per te ablata nouerunt, reſtituant; ex eorū in pœniſis conſortio nulla tibi erit conſolation, ſed quia iis fuisti cauſa damnationis, pro eorū damnatione amplius damnaberis. Viſ hæredibus tuis tibi chariſſimis damnationis author eſſe, & ex eorū damnatione damnationem tuam augere? ſi tui non te miſeret,

Job 27.
Diuitiae in
morte relin-
quuntur.
Chryſoſto-
mus de di-
uītīis.

Omnia bo-
na mundi
triplex in-
teriorum tol-
lit, aut ex
ſeipſis vete-
rareſunt,
aut luxu
Domino-
rum tuorum
confumun-
tur, aut ex-
traneis dolo-
vel violen-
ta, vel ca-
lumnia diri-
piuntur.
Similitudo
valde pul-
chra.

Noſtra bona
intres par-
tes moritur
diuidimus.
Hæredes de
bonis auat̄i
deliciantes.
Hæredum
damnatio
pro iniuſta
hæreditate;

fal-

faltem longæ posteritatis tuæ miserere, & na-
ti natorum, & qui nascentur ab illis, damna-
buntur, nisi alienum cognitum tale, abs te qua-
si per manus traditum restituant, sed quî fieri
poterit, vt quod à maioribus suis acceperint,

Hæredes vel
amici no-
lunt simili-
ter restitu-
re, quæ iniu-
stè accep-
runt à suis..

Hæredum
ingratitudo.

Raptorum
mors præ-
matura.

Raptorum
pœna &
cruciatus.

mali author, id nolis restituere, cuius fuisti ra-
ptor? fortè tantum diligent ea bona, quæ ipsi
reliqueris, quantum & tu ea priùs dilexeris,
si per eorum restitutionem è pœnis deberes e-
uadere, ne sic quidem ea vellent restituere, nec
mirum, si alii ea plus diligent, quàm alterius
animam, cum & tu ea plus diligas quàm ani-
mag tuam.

Quot tibi similes ditari in hoc mundo
conati sunt, & tamen in adeptis diuitiis
diu manere nequiuerunt? quibus repenti-
na mors repente & simul abstulit, quidquid
eorum nequitia nec repente nec simul con-
gregauit: qui non solum rapta hic reliquerunt,
sed etiam ad Dei iudicium caussas rapinæ de-
tulerunt: reliquerunt diuitias male acquisitas
& inuenerunt pœnas non quæsitas: eorum
corpora in sepulchro corroduntur à vermis,
& animæ in inferno torquentur à dæmonibus.
Sic & tu multa iniustè acquisita apud te deti-
nes, quæ quoniam breui morieris, forsitan non
expendes: tamen de iis reddes Deo rationem:
tandémque æternam subibis damnationem:
nihil tibi proderit, imò plurimum oberit inter-
 tormenta, quòd hic possederis ea bona. Sed
ecce, omnipotens Deus iniquitates iudicans,

prio-

priores illos iam ad iudicium vocavit, te adhuc ad pœnitentiam expectat, & ut conuertaris, te adhuc sustinet ac tolerat: in illos iam iudicium suum exercuit, sed ne cum illis animam tuam perdat, patientiæ suæ longanimitatem tibi prorogauit.

Tu tamen semper in peccato mortali m- Aggrauatio
nes, imò peccatum tuum quotidie magis ma- Peccati ra-
gisque adauges. Nam quotiescumque apud te tione diu-
cogitas, quòd in uito domino alienum occupas, turnæ de-
& adhuc occupare & non reddere proponis, tentio-
tories nouum peccatum mortale committis.
Nunc apud te diligenter considera, quo ratio- Confessio
ne hac commisisti peccata. Sæpius ex quo fit de alie-
alienum apud te detines, de peccatis quidem nis bonis
tuis confessus es: Sed nulla confessio pecca- male partis,
ta tua deleuit, sed ea magis magisque cumu- & non fit
lauit. Augustinus: Si res aliena propter quam restitutio-
peccatum est, reddi possit, & non redditur, ergo male
pœnitentia non agitur, sed simulatur: si autem ut hic
veraciter agitur, non dimittitur peccatum, nisi Auguſtini
restituatur ablatum. Dum molestum quempiam Creditor
habes creditorem, suam ei festinas refundere molestus
pecuniam: das ei quod habes, & ab aliis mutuas, fententia.
si sat non habes: times ne si eum differas ulterius, ipse tibi perget esse molestus, & te in
carcerem detrudendum curet, aut te apud homines diffamat, pœnam temporalem metuens
continuò satisfacis, & animæ pœnam perpetuum paruifaciens satisfacere negligis? O mi-
ser & præposteri iudicii homuncio! times sæcu-
li errores, & non times inferni dolores?

Ita-

Restituens
alienum,
se à diabolo
cripit.

Hæredita-
tem cæle-
stem recu-
perat.

Seneca de
fama.
Male au-
tem de te
opinantur
homines,
sed mali.
Moueret, si
de me Ma-
ritis, si Cato,
si Lælius sa-
piens, si al-
ter Cato, si
Scipiones
duo ista
loquerén-
tur. Moue-
ret, si hoc iu-
dicio face-
rent, quod
nunc mor-
bo faciunt.
Conscia
mens recti
vulgi men-
dacia tideret.
Displicuisse
bonis non
est infamia
parua.

Itaque, frater charissime, bona peritura abs
te abiice, & alienum, quod iniuste detines, vero
Domino redde, proximo sua restitue, vt Deo
restituaris: redde, vt reddaris: ne tandem &
bona temporalia perdas: & animæ tuæ æter-
nam damnationem inuenias. Nunquam per-
uenies ad cælestem beatitudinem, nisi restituis
vsque ad nouissimum quadrantem. Regnum
cælorum tibi à Domino promissum prius non
habebis, quam proximo tuo quod suum est re-
stitueris: per hoc peruenies ad propria, si in-
tegrè reddideris aliena.

QVOD IS APVD HOMINES
TIMERE NON DEBET CONFE-
SIONEM, QVI APVD DEVUM
VVLT INVENIRE
GRATIAM.

CAP. II.

AT dixeris, Si in integrum restituo, &
aliis plenè satisfecero, pauperior fa-
ctus, non potero pristinos sumptus fer-
re & tolerare, nec tantam vt priùs clientelam
alere: vnde aliis diues vt priùs non apparebo:
quod si fieret, qualis de me in populo sermo
ellet? omnibus certè essem ridiculus. R. Ma-
lè de te loquentur homines, frater charissime,
sed mali tantùm: qui plerunque eos in sub-
sannatione habent, quos imitari deberent, &
qui virtutem, quam non sectantur, vituperant,
vitia verò, quæ amplectuntur, collaudant, si id
recto iudicio facerent, & non potius animi vi-
tio,